

utveckling med hjälp av ESIFs finansiella instrument

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling

Finansiella instrument

Finansiella instrument, som samfinansieras av Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling, är ett hållbart och effektivt sätt att investera i tillväxt och utveckling av människor, företag och resurser inom jord- och skogsbrukssektorn samt inom landsbygdens ekonomi. Instrumenteten kan stödja ett brett spektrum av utvecklingsmål till förmån för många typer av mottagare och medlen kan sedermera återanvändas till nya investeringar.

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) utgör finansieringsinstrumentet för den andra pelaren i den gemensamma jordbrukspolitiken i Europeiska Unionen och är en av de Europeiska struktur- och investeringsfonderna. Denna fond syftar till att stärka EU:s jord- och skogsbruk samt bidra till landsbygdsutveckling i allmänhet.

EJFLU har en total budget på över 96 miljarder euro under perioden 2014-2020. Detta stöd ges till jordbruk, skogsbruk, miljö, förvaltning av naturresurser samt för en hållbar utveckling av landsbygdens ekonomi.

Stöd från EJFLU kan ges genom bidrag och, i allt större utsträckning, genom finansiella instrument.

Efterfrågan på finansiella instrument som samfinansieras av EJFLU har ökat sedan 2007, i synnerhet efter den finansiella och ekonomiska krisen, vilket resulterat i minskade budgetanslag för landsbygdsutveckling och jordbruk.

Finansiella instrument

- förväntas bli återbetalda
- är revolverande, dvs. återbetalade medel används på nytt inom samma område;
- är lämpliga för ekonomiskt bärkraftiga projekt, dvs. sådana som förväntas generera tillräckligt med intäkter och besparingar för att betala tillbaka mottaget stöd;
- är utformade för att attrahera medfinansiering från andra källor inklusive privata investeringar – för att öka mängden tillgängliga medel, särskilt inom sektorer/områden där det finns problem med tillgång till finansiering;
- kan utgöras av lån, garantier eller eget kapital;
- kan även stödja utvecklingen på utbudssidan genom att bidra till marknadsutveckling;
- kan komplettera bidrag; samt
- kan hanteras av nationella eller regionala banker, internationella organisationer som Europeiska investeringsbanken eller Europeiska investeringsfonden, genom finansiella mellanhänder, och (endast för lån och garantier) förvaltningsmyndigheterna.

På grund av de identifierade fördelarna med finansiella instrument kommer användningen av dem att utvidgas till samtliga **tematiska mål** under perioden 2014-2020. Användningen förväntas intensifieras ytterligare på grund av förbättrad och mer flexibel tillämpning.

Finansiella instrument kan samfinansieras av EJFLU för att **stödja de investeringsprioriteringar som anges i medlemsstaternas landsbygdsprogram för EJFLU**. De kan potentiellt stödja genomförandet av många åtgärder som omfattas av EJFLU, förutsatt att de **motverkar ett identifierat marknadsmisslyckande**, dvs. när banker är ovilliga att låna ut och/eller när den privata sektorn är ovillig att investera. Detta kan exempelvis gälla små gårdar eller nya jordbruksföretag utan tillräcklig kredithistorik eller som saknar tillgångar som säkerheter.

Finansiella instrument kan således bidra till uppfyllandet av de flesta av EU:s etablerade prioriteringar för landsbygdsutveckling:

- uppmuntra till kunskapsöverföring och innovation inom jord- och skogsbruk;
- öka konkurrenskraften inom alla typer av jordbruk och förbättra jordbrukens livskraft;
- främja organisationen av värdekedjan inom livsmedel;
- främja resurseffektivitet och stödja övergången till en koldioxidsnål och klimattresilient ekonomi inom jordbruks-, livsmedels- och skogsbrukssektorn; och
- främja social integration, fattigdomsbekämpning och ekonomisk utveckling i landsbygdsområden, särskilt gällande etablering och utveckling av små företag, samt skapande av arbetstillfällen.

Finansiella instrument under EJFLU är **tillgängliga för alla potentiella mottagare inom jord- och skogsbruk och på landsbygden som genomför ekonomiskt bärkraftiga investeringsprojekt.**

Ett **brett utbud av finansiella instrument, stöttade av EJFLU**, kan potentiellt användas:

- **Lån** kan göras tillgängliga när kommersiellt alternativ saknas (t.ex. från banker), eller om lån kan erbjudas till bättre villkor än de kommersiella motsvarigheterna (t.ex. lägre räntor, längre återbetalningstider, eller lägre krav på säkerhet). Exempelvis skulle lån kunna göras tillgängliga för att hjälpa jordbrukare och deras familjer att diversifiera sina inkomstkällor genom att utveckla aktiviteter såsom jordbruksrelaterad turism eller livsmedelsrelaterade verksamheter såsom restauranger som säljer lokal mat. Lån kan även utgöra investeringsstöd för unga jordbrukare, eller investeringar i jordbruksmaskiner som syftar till att öka gårdars produktivitet och hållbarhet.
- **Mikrokrediter** utgörs av mindre lån till individer som i vissa fall har begränsad tillgång till finansiella tjänster. Ofta tillhandahålls dessa över en kortare tidsperiod och med inget eller lågt krav på säkerhet. Dessa kan t.ex. utgöras av lån till jordbrukare för att köpa utrustning, förbättra avkastningen eller kvaliteten på skördar, eller projekt inom ramen för strategier för lokalt ledd utveckling.

- **Garantier** där en försäkran ges till en långivare att dennes kapital kommer att återbetalas även i det fall låntagaren själv inte kan fullgöra sina skyldigheter. Exempelvis, kan detta vara till nytta för företag som vill investera i bioekonomi eller resurseffektivitet, eller för jordbrukare som har kompetens och finansiering via bank, men som saknar nödvändig säkerhet för att få lånet.
- **Eget kapital** är kapital som investeras i utbyte mot helt eller delvis ägande i ett företag. Investeraren kan utöva inflytande över driften av företaget samt ta del av företagets vinst samt, i ett senare skede, sälja de förvärvade aktierna för att realisera en avkastning. Eget kapital är sannolikt mest relevant för högriskverksamheter och företag med hög tillväxtpotential - till exempel SMF i jordbruks- och livsmedelssektorn samt företag som investerar i ny bearbetningsteknik.

Finansiella instrument kan också erbjudas i kombination med bidrag och andra former av stöd. För att ett projekt ska kunna locka investeringar krävs ofta att beredskapen för att ta del av en investering förbättras. Rådgivning och annat stöd kan även finansieras med hjälp av bidrag genom EJFLU.

Finansiella instrument som samfinansieras av EJFLU kan bidra till en långsiktig utveckling och diversifiering samt ökade investeringar inom sektorn. Detta sker genom att stödja verksamheter där investeringsnivåerna ofta har varit suboptimala och stimulera utvecklingen av kommersiellt gångbara projekt, vilket öppnar upp för nya marknadsmöjligheter. Finansiella instrument kan även skapa möjligheter för investerare och finansiella mellanhänder. Tillgången till finansiering har normalt varit svårtillgänglig och kostsam för företag inom jord- och skogsbrukssektorn. I många medlemsstater anses branschen - av banker och andra finansiella institutioner - vara förknippad med hög risk när det gäller utlåning och tillgång till krediter. Dock kan vissa projekt utgöra mer attraktiva investeringar när offentlig sektor deltar i finansiella instrument och är med och delar på risken.

För mer information

Information om landsbygdsutveckling:

http://ec.europa.eu/agriculture/rural-development-2014-2020/index_sv.htm

Vägledning för förvaltningsmyndigheter gällande finansiella instrument inom ramen för ESIF:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/thefunds/fin_inst/pdf/fi_esif_2014_2020.pdf

För information gällande metodik avseende förhandsbedömning av finansiella instrument:

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/funding/financial-instruments/

fi-compass hemsida, plattformen för rådgivning gällande finansiella instrument inom ramen för ESIF:

<http://www.fi-compass.eu/>

För mer information om förordningar, inklusive genomförande- och delegeringsakter, gällande Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och andra Europeiska struktur- och investeringsfonder:

<http://enrd.ec.europa.eu/en/policy-in-action/cap-towards-2020/rdp-programming-2014-2020/policy-overview>

För information om regler för statligt stöd till landsbygden samt till jord- och skogsbruk:

http://ec.europa.eu/agriculture/stateaid/index_en.htm

www.fi-compass.eu
contact@fi-compass.eu
© EIB (2015)

European Commission
Directorate-General
Regional and Urban Policy
Unit B.3 “Financial Instruments and IFIs’ Relations”
B-1049 Brussels

European Investment Bank
Advisory Services
fi-compass
98-100, boulevard Konrad Adenauer
L-2950 Luxembourg